

آینه

ایران

عصر اهتمام به مطالبات دانشگاهیان

● **غلامرضا ظریفیان:** در آن هشت سال، دشواری‌ها و چالش‌های متعددی گریبانگیر دانشگاه‌ها شد، به‌طوری‌که مدیران و سیاست‌گذارانی برای پیشبرد اهداف و برنامه‌های آموزش عالی منصوب شدند که نگاهی خاص و حتی غریب به علم و فناوری داشتند. نتیجه آن نگاه غریب آن بود که اداره امور دانشگاه‌ها از دست افراد شایسته و کارآمد و دانشگاهیان محرب خارج شد… در همان دوره تعدادی از استادان باسابقه و معتبر دانشگاه‌های کشور نیز پیش از موعد بازنشسته و شمار زیادی از دانشجویان بااستعداد هم ستاره‌دار شدند. در مقابل نیز درهای دانشگاه به روی برخی از مدرسان و دانشجویانی باز شد که توانایی علمی چندانی نداشتند و نتیجه آن سیاست، بسط روحیه کمیت‌گرایی در عرصه علم بود. اکنون دانشگاه‌های کشور با رشد کمی مهارنشده‌ای مواجه هستند. زمانی ما ۲/۵ میلیون دانشجو داشتیم اما حالا چیزی در حدود ۴/۵ میلیون دانشجو داریم. همچنین رشته‌های تحصیلات تکمیلی نیز افزایش پیدا کرد و همین مسئله موجب شد تا ما با بحران کیفیت روبه‌رو شویم… از دیگر موضوعات قابل‌توجه، نگاه‌های سنگین و تهدیدآمیز برخی مسئولان به فعالیت‌های صنفی یا سیاسی دانشجویی بود، به‌طوری‌که برخی مدیران سابق دانشگاه‌ها اساسا اعتقادی به فعالیت‌های دانشجویی نداشتند… متأسفانه ما در این زمینه به علت نبود حمایت‌های لازم، شاهد هزینه‌دادن بسیاری از تشکل‌های سیاسی دانشجویی بودیم که یکی از این هزینه‌ها، تعطیلی این نهاده‌ا و تشکل‌های خودجوش بود. در نقطه مقابل، تشکل‌هایی پایه‌گذاری و تقویت شدند که با جریان اصولگرایی کاملا هماهنگ بودند… هر چند هنوز راه طولانی تا تحقق همه وعده‌های رئیس‌جمهوری باقی مانده است، اما امیدواریم که دولت اعتدال بتواند گام‌های محکم‌تر و جدی‌تری برای پیوند آموزش عالی با توسعه علمی دانشگاه‌ها بردارد.

اعتقاد

میزگرد «جنبش دانشجویی دیروز و امروز»

عباس عابدی: در جامعه ایران به دلیل غیبت نهادهای مدنی و فقدان رقابت سیاسی مؤثر به طور عادی و ساده این وظیفه یعنی تحول‌خواهی اجتماعی به جاهایی منتقل می‌شود که قادر هستند این نیاز را پاسخ دهند. یکی از جاهایی که به‌خوبی می‌تواند پاسخ‌گوی این نیاز باشد، دانشگاه است، این هم به دلیل ترکیب نیروها و ماهیت و موقعیت دانشجویان است، یعنی هزینه کار سیاسی برای دانشجویان کم تصور می‌شود، ضمن آنکه به دلیل تمرکز دانشجویان نیاز چندانی به تشکیلات و سازماندهی ندارند و به‌راحتی با هم مرتبط می‌شوند. همچنین به دلیل اعتباری که «دانشجو» دارد، باعث می‌شود که تکفل بار جنبش اجتماعی به عرصه دانشجویی سرریز شود. وظیفه‌ای که در مرحله‌ی در کشورهای عربی در ارتش خود را بازتولید کرد و کودتاهایی که در سوریه، مصر، عراق و لیبی، یمن و سودان دیدیم نمونه‌هایی از آن است و در برخی کشورهای دیگر در ظرف اقوام و گروه‌ها و قومیت‌ها خودش را نشان می‌داد. در ایران بهترین جا برای بروز این تقاضای تحول اجتماعی، فضاهای دانشجویی بود، یکی دیگر از طرف‌های مناسب، فضاهای مذهبی بود. اسلامی‌شدن انقلاب ایران صرفا به دلیل گرایش فکری به اسلام نبود، این بخشی از ماجرا بود، بلکه همچنین به خاطر ظرفیت‌هایی بود که مذهب داشت و شاهد بودیم حتی چپ‌هایی چون کلسرخی نیز خود چنین ظرفی را برای طرح مطالبات خود انتخاب می‌کند، زیرا این تنها و شاید بهترین ظرفی است که وجود داشت. وقتی حکومت بیشتر نهادهای مدنی را می‌زند، زورش به نهاد دانشگاه و مذهب نمی‌رسد… اما مشکل از اینجا آغاز می‌شود که جنبش دانشجویی نماینده آن جنبش اجتماعی بود اما مهم آن است که لزوما عین آن عمل نمی‌کند و متناسب با مقتضیات خودش عمل می‌کند. باید این مقتضیات را نیز در نظر آورد… بنابراین جنبش دانشجویی به معنای سیاسی و نه به معنای صنفی آن، جنبش بالقوه‌ای که در جامعه وجود داشت و نمایندگی می‌کرد، جنبشی اصیل که ظرف مناسبی برای بروز و ظهورش وجود نداشت.

تأثیر

ذهن بسته مرا عشق گشود

گفت‌وگو با ابراهیم اصغرزاده: (پیش از انقلاب) در داخل قرظطینه زندان قصر، اول پیچه‌های مارکسیست سراغم آمدند و خیلی به من محبت کردند و باوجوداین که من از طیف مذهبیون بودم، ابتدا به من یک کیف برزتی دادند که «کرامت دانشیان» آن را دوخته بود و دست به دست گشته بود. برابرم جذاب بود… آن کیف را ندارم. اما برآی من جالب بود‌چون در آن دوران سنتی در زندان شکل گرفته بود که چپیی‌ها و مسلمانان سرفه‌های‌شان را از هم جدامی‌کردند… آدم خوشبینی هستم، همیشه دنبال راه نجات بودم، آدم‌های خوشبین حتی در جهنم هم دنبال راه نجات هستند. من بعد از مجلس سوم که به زندان افتادم داخل سلول انفرادی (هفتم خرداد ۷۱) هم آمدم را از دست نادم.

شرق: محمدحسن نجمی: دیروز ۱۶ آذر بود؛ روز دانشجو؛ روزی که رئیس‌جمهوری میهمان «دانشگاه شریف» بود؛ اما نه‌فقط به میزبانی دانشجویان داشگاه شریف؛ دانشجویان دانشگاه «تهران»، «علم‌وصنعت»، «آزاد» و دانشگاه‌های دیگر هم بین «مدعوین» بودند. دیروز ۱۶ آذر بود، روزی که در دانشگاه از «چپ» و «راست» به رئیس‌جمهوری انتقاد شد؛ یکی از دیپلماسی دولت انتقاد می‌کرد و دیگری از «محدودیت‌ها» گلایه کرد. اما برخی از انتقادات را هم می‌شد خارج از عرف تلقی کرد؛ وقتی که مسئول بسیج دانشجویی دانشگاه شریف در پایان سخنانش پشت تریبون برنامه، یک «جاکلیدی» بالا برد و به قول خودش به «حسن روحانی» هدیه داد تا طعنهای به نماد انتخاباتی رئیس‌جمهوری زده باشد. «روحانی» هم که مغز کلامش پذیرش «انتقاد» بود، انتقادات را می‌شنید و گاه لبخندی می‌زد و گاه چهره‌اش جدی می‌شد. ساعتی قبل از ورود رئیس‌جمهوری و هیات همراه و همچنین دانشجویان دعوت‌شده، خبرنگاران وارد سالن ورزش «استاد جباری» شدند. جلوی «سن»، سه ردیف صندلی چیده شده بود که به مقامات اختصاص داشت و پشت‌سر آنها، صندلی‌هایی قرار گرفته بود که شماره‌گذاری شده بودند و هر ردیف هم با حروف انگلیسی نشانه‌گذاری شده بود. پیش از آغاز مراسم، «کریم‌خانی» مداح اله بیت (ع) دقایقی به مداحی پرداخت. یکی از دانشجویان درباره روند دعوت‌شدن خود می‌گفت: «با من از دانشگاه تماس گرفتند که برای این مراسم برابرم کارت دعوت صادر شده است». دانشجوی دیگری هم که در ردیف دوم نشسته بود، می‌گفت دانشجوی الهیات دانشگاه آزاد است و عضو بسیج دانشجویی؛ او می‌گفت از سوی دانشگاه دعوت نشده و از جای دیگری این دعوت صورت گرفته است. یکی از دانشجویانی که کارت «انظمامات» بر گردن انداخته بود، در توضیح چگونگی دعوت گفت: «از این جمعیتی که دعوت شده‌اند ۳۰۰ نفر مربوط به دانشگاه شریف می‌شوند و تعداد دیگر، سهمیه‌های دانشگاه‌های دیگر هستند». او درباره دست‌نوشته‌ها و پلاکاردها هم می‌گفت پلاکاردها پیش از ورود از دانشجویان گرفته می‌شود. دقایقی پیش از ورود روحانی، وزیر بهداشت‌یان و فرانت دفتر رئیس‌جمهوری، «رضا فرجی‌دانا» وزیر سابق علوم، «حسام‌الدین آشنه» مشاور رئیس‌جمهوری و همچنین دو نفر از استادان شناخته‌شده «شریف»، یعنی «محمدعلی نجفی» سرپرست سابق وزارت علوم و «علی‌اکبر صالحی» رئیس سازمان انرژی اتمی وارد سالن شدند. «حسن فاضلی‌زاده‌هاشمی» وزیر بهداشت‌ و درمان، «محمد فرهادی» وزیر علوم و «حسن فریدون» دستیار رئیس‌جمهوری به همراه «روحانی» وارد سالن شدند. هرچند هوای سالن هم مانند هوای بیرون سرد بود، ولی ف ساعت ۱۰ صبح که «روحانی» وارد سالن شد، کم‌کم فشارو به گرمی و دای‌ی رفت و درمقاصع هم به نقطه جوش رسید. پس از ورود رئیس‌جمهوری و فرانت قرآن بر سر حقوق شهروندی از دیگر مطالبات دانشجویان است». او افزود: «امروز نته‌ها مسئله حصر حل شده بلکه یکی از طرفداران اصلی شما یعنی (رئیس‌دولت اصلاحات) بدون دادگاه ممنوع‌التصویر شده است». در همین هنگام یکی از دانشجویان تصویر (رئیس‌دولت اصلاحات) را بالا برد که با اعتراض فیزیکی برخی افراد حاضر در سالن روبه‌رو شد. آنها سعی داشتند تصویر را پایین بیاورند که در نهایت موفق شدند. هم‌زمان افرادی که در انتهای سالن حضور داشتند و از هدیه «جاکلیدی» استقبال کرده بودند، شعار مرگ بر فتنه‌گر سر دادند و کاغذهایی با نوشته‌های «فتنه؛ اعدام» بالا بردند. در طرف مقابل هم دانشجویان شعار «اصلاحات زنده باد… پاینده باد» را تکرار می‌کردند. تلاش برای پایین‌آوردن تصویر به حدی بود که گلدان وسط سالن روی زمین افتاد و نیمی از خاکش روی زمین ریخت. در ادامه، «مسئول اتحادیه جامعه اسلامی دانشجویان»، «محمدعلی کام‌فره‌وزی»، به نمایندگی از دفتر نشریات دانشجویی، «نماینده اتحادیه دفتر تحکیم وحدت»، «نماینده اتحادیه دانشگاه آزاد اسلامی» و «نماینده اتحادیه جنبش عدالت‌خواه دانشجویی» بالای «سن» رفتند و صحبت‌های خود را مطرح کردند.

روحانی‌پشت‌تریبون

پس از پایان این قسمت از مراسم، «حسن روحانی»، رئیس‌جمهوری، پشت تریبون قرار گرفت. سخنان روحانی با تمجید از دانشجویان آغاز شد: «۱۶‌روز رور

سیاست

متن و حاشیه حضور رئیس‌جمهوری در مراسم ۱۶ آذر

روحانی: فضای امن می‌خواهیم نه امنیتی

عکس: پایگاه اطلاع‌رسانی نهاد ریاست‌جمهوری

ایستادگی نخبگان، ملت و دانشجویان در برابر استعمار و استبداد بود و این روز به سال ۳۲ یا هیچ مقطع زمانی‌ای محصور نخواهد شد». او همچنین به حضور پیاپی خود در طول سه‌سال اخیر در دانشگاه اشاره کرد و گفت: «۱۶ آذر امسال نیز مانند سال‌های گذشته موفق بوده‌ام در یکی از دانشگاه‌ها به حضور دانشجویان و استادان برسم و سخنان آنها را بشنوم و نقد آنها را استماع کنم، خوشحالم که در دانشگاه برآوازه صنعتی شریف حضور پیدا کرده‌ام». تعریف و تمجید از «شریف» و دانشگاه‌ها و دانشجویان تنها نکاتی بودند که باعث شدند هر دو طیف از دانشجویان، رئیس‌جمهوری را تشویق کنند.

قدرت‌بدون انتقاد وسؤال، به‌استبداد می‌کشد

رئیس‌جمهوری با تأکید بر اینکه بهترین جای‌که قدرت باید نقد شود، دانشگاه است، گفت: «اگر قدرت در هر کشوری مورد انتقاد و سؤال قرار نگیرد، به انحراف و استبداد کشیده خواهد شد». روحانی با بیان اینکه تمام مسئولان کشور مستقیم و غیرمستقیم منتخب ملت هستند، افزود: «همه مسئولان مستقیم و غیرمستقیم از طریق آرای مردم بر مسند قدرت تکیه می‌زنند و هیچ مقامی در جمهوری اسلامی ایران نداریم که انتخابی نباشد و این تهمتی است که برخی می‌گویند در ایران مقامات دو دسته هستند یعنی بعضی انتخاب و بعضی انتصاب می‌شوند». روحانی با بیان اینکه مسئولیت از کلمه سؤال می‌آید، گفت: «همه مسئولان براساس مسئولیت باید مورد سؤال قرار بگیرند».

هیچ‌کس نباید خود را مستثنی از سؤال ملت بداند

او اضافه کرد: «هیچ‌کس نباید خود را مستثنا از سؤال ملت بداند و همه باید به سؤال مردم پاسخ‌گویی در برابر سؤال مردم افتخار کنند که البته افتخار می‌کنند». رئیس‌جمهوری گفت: «البته حالا نقد برخی از قوا و برخی از نهادها یک مقدار مشکل است فعلا از دولت و رئیس‌جمهوری شروع کنید». این قسمت از سخنان روحانی افزود: «دولت یازدهم اگر چیزی دارد و اگر پیش‌رفتی کرده، فقط در سایه حمایت مردم و به‌ویژه جوانان و دانشجویان بوده است، من همه انتقادات را دلسوزانه می‌دانم، البته برخی از لحن‌ها اگر کمی نرم‌تر شود، قشنگ‌تر است». پس از پایان این جمله بازهم دانشجویان روحانی را مورد تشویق قرار دادند.

رئیس‌جمهوری اضافه کرد: «اساسا این اعتدال که می‌گویم در نقد هم باید مراعات شود. امیرالمؤمنین فرمود راجع به من دو گروه خود را به هلاکت و نابودی انداختند؛ چه آنها‌هی که علی را افراطی دوست دارند و او را تا مرز خدایی می‌برند و چه آنها‌یی که با افراط با علی کینه‌ورزی می‌کنند».

انتقاد باید معتدله باشد

روحانی افزود: «انتقاد هم باید در آن افراط نباشد، تعریف هم در آن افراط نباشد. همه امور از جمله انتقاد باید معتدله‌ه و میانه‌روانه باشد اما درعین‌حال انتقاد مفید است». او افزود: «در این جمع مسئولان دولتی حضور داشتند، خودم هم سخنانتان را شنیدم، باز هم فرصت‌هایی فراهم شود تا نقد و انتقاد را من و مسئولان بشنوم و اشکالات خودمان را اصلاح کنیم؛ ما هیچ کدام معصوم و بی‌خط نیستیم اما درعین‌حال تلاش ما بر این است که گام‌هایی را برداریم که به نفع مردم باشد». رئیس‌جمهوری با بیان اینکه معیار ما شاخص‌هاست، گفت: «اگر دانشگاه تغییر نکند، این دولت باشد یا آن دولت، فرقی ندارد؛ نظر من این است، شاید اشتباه کنم ولی همه آنچه به من گفته می‌شود و خودم هم این را حس می‌کنم که فضای دانشگاه سال ۹۴ نسبت به ۹۲ زمین تا آسمان فرق کرده است». در این بین و در مقاطع مختلفی دانشجویان با شعار «روحانی، روحانی حمایت می‌کنیم» حمایت خود را از رئیس‌جمهوری اعلام کردند.

ممکن است فضا همچنان امنیتی باشد که من نمی‌پسندم

روحانی با اشاره به فضای دانشگاه‌ها، افزود: «ممکن است فضا همچنان امنیتی باشد که من نمی‌پسندم، ما فضای امن می‌خواهیم نه فضای امنیتی». او با طرح این سؤال از دانشجویان که سال ۹۰ و ۹۱ هم شما برای ۱۶ آذر به این راحتی می‌توانستید اجتماع داشته باشید؟ گفت: «حالا سال ۹۳ و ۹۴ است و همه دنبال ۱۶ آذر هستند». او افزود: «یک زمانی بود که کسی جرئت نمی‌کرد بگوید جنبش دانشجویی، از این کلمه

آینه دیروز

۹ سال پیش چنین روزی

- لاریجانی به همسایگان عرب هشدار داد؛ غرب در راه اوپک هسته‌ای
- در دیدار حکیم و بوش مطرح شد: تمدید حضور نظامی آمریکا در عراق
- تنظیم متمم بودجه ۸۵ به «پرویز داوودی» سپرده شد؛ بودجه ۸۶ در هاله‌ای از ابهام
- تجمع دانشجویان ستاره‌دار مقابل مجلس
- تقدیر ۲۲۱ نماینده از رئیس دانشگاه آزاد در نامه به مقام معظم رهبری
- سن رأی‌دهندگان در انتخابات بعدی شوراها به ۱۸ سال ارتقا یافت
- اعتراض هیات مرکزی نظارت بر تأیید صلاحیت «زریفان» در انتخابات شوراها
- وزیر خارجه عراق: مشکلات عراق به عراقی‌ها مربوط است

ایران

- احمدی‌نژاد در اجتماع مردم ساری: شوراها جای سیاسی‌بازی نیست. روابط ناسالم شهرداری مشکل امروز مردم است
- صادارت غیرنفتی از مرز ۱۰ میلیارد دلار گذشت
- معاون وزیر خارجه از حضور موافقان و مخالفان هولوکاست در همایش بین‌المللی تهران خبر داد
- استرداد میلیاردها تومان اموال تصرف‌شده از زمین‌خوار معروف
- لاریجانی خطاب به همسایگان عرب ایران: آمریکا را از پایگاه‌هایش در منطقه بیرون کنید
- گفت‌وگوی تلفنی رؤسای جمهور ایران و ونزولنا
- انتقاد عماد افروغ از هم‌زمانی انتخابات مجلس و ریاست‌جمهوری
- وزیر بهداشت: مذاکره با شرکت‌های خارجی برای ایجاد پالایشگاه خون

اعتقاد

- مخالفت غیرمنتظره عبدالعزیز حکیم با خروج فوری آمریکا از عراق
- صفایی‌فراهانی یکی از رازینان اصلی با فیفا نوید داد: رفع تعلیق از فوتبال ایران
- آمریکا زیر فشار مذاکره با ایران: خروج از بحران عراق به مشکل اصلی کاخ سفید تبدیل شده است
- پرویز مشرف اعلام کرد: پاکستان آماده صرف‌نظر از کشمیر است
- ایران به طرف‌های هسته‌ای‌اش پیام داد؛ احمدی‌نژاد: اقدام علیه ایران یعنی اعلام دشمنی
- رئیس قوه قضائیه از بی‌ژن زنگنه، وزیر نفت سابق و حسن حبیبی معاون اول رئیس‌جمهور به دلیل افزایش نیاقتن اموالشان در دولت مسئولیتشان تقدیر کرد
- احمدی‌نژاد در جمع مردم ساری: ۹۵ درصد ساحل خزر را ملی اعلام می‌کنیم

کیم

- گرامیداشت شهدای رسانه در سالگرد سقوط «سی-۱۳۰»
- در پی برکناری جان بولتون؛ «اشپیکل»؛ نومحافظه‌کاران کاخ سفید به آخر خط رسیده‌اند
- رشد ۴۸ درصدی صادرات غیرنفتی
- ایران به سران عرب پیشنهاد کرد: ائتلاف امنیتی در منطقه به جای پایگاه‌های آمریکا
- علی لاریجانی: واشنگتن در مقابل منافع اعراب بی‌تفاوت است و به محض آنکه این دانشجویان و دانشکاه باید نقاد باشد و همیشه انتقاد داشته باشد و ما باید از نقد دانشجویان استقبال کنیم منتها انتقاد دلسوزانه باشد».
- ۱۰ابریار کار دربار ه سلاح‌های راهبردی**
- او با بیان اینکه ما باید در مفاهیم و موضوعات به اجماع نظر برسیم، گفت: «حتی در موضوعات و مفاهیمی که به نظر ما ساده می‌آید، راجع به عدالت باید به وحدت نظر برسیم که یعنی چه، راجع به مبارزه با استعمار و ایستادگی در برابر استعمار باید به وحدت نظر برسیم، راجع به منافع ملی باید به وحدت نظر برسیم، راجع به مسئله حاکمیت ملی به وحدت نظر برسیم».

- او افزود: «ما در برابر دیگران باید بایستیم و باید به توان ملی‌مان تکیه کنیم، باید مشکلات کشور را با امکانات داخلی حتی‌الامکان حل کنیم اما آیا به معنای این است؛ با دنیا حرف نزیم و اگر با دنیا مشکلی داریم، برویم تا مرز جنگ بگیریم؟». دانشجویان از سؤال مطرح‌شده توسط رئیس‌جمهوری به‌شدت استقبال و روحانی را تشویق کردند. رئیس‌جمهوری ادامه داد: «اصلا فرض بگیرید در آن جنگ، در برابر همه دنیا هم پیروز شویم که به امید خدا هم اگر روزی توطئه‌ای علیه کشور ما ولو جهانی باشد؛ ما ایستادگی می‌کنیم و پیروز می‌شویم؛ اما آیا جنگ نباید آخرین راه‌حل باشد؟». روحانی گفت: «اختلاف نظر در این‌گونه موارد است وگرنه هیچ فردی تردید ندارد که زمانی ممکن است جنگ را بر ما تحمیل کنند؛ بله ممکن است؛ ما باید قدرت نظامی داشته باشیم؛ بله باید دارای چنین قدرتی باشیم. برخی فکر می‌کنند دولت یازدهم، دولت لبخند، منطق، مذاکره و گفت‌وگو در دنیاست؛ اما در ساخت سلاح و نبیه دفاعی کمتر است».
- ادامه در صفحه ۷